

ÇARLIK RUSYASI'NDA BALKANLAR HAKKINDA YAYINLANAN ESERLERİN BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

Didem ÇATALKILIÇ*

ÖZET

Bu çalışmada Çarlık Rusyası'nda yayınlanmış Rusça kitapların bir bibliyografyası hazırlanmıştır. Yaptığımız tarama sonucunda İmparatorluk Bilimler Akademisinin nezdinde Rus bilim adamlarının Balkan coğrafyasına dair değerli çalışmalarının olduğunu tespit ettik. Rusya ve Balkanların tarihî kaderlerinin iç içe geçmişliğiyle açıklayabileceğimiz bu alakanın, Türk Tarihçiliği açısından da kıymeti aşikârdır. Balkan coğrafyası üzerine yapılan çalışmalarda ihmal edildiğini düşündüğümüz Rus kaynaklarını konu edinen bu çalışmanın araştırmacılara kolaylık sağlaması tek amacımızdır.

Anahtar Kelimeler: Balkan, Bibliyografya, Rus Kaynakları.

A BIBLIOGRAPHICAL ESSAY ABOUT WORKS PUBLISHED IN TSARIST RUSSIA REGARDING THE BALKANS

ABSTRACT

This study deals with bibliography of Russian books published under the Tsarist Russia. It determines the fact that Russian scholars belonging to the Academy of Russian Sciences had produced valuable studies regarding the Balkans. The availability of them about the aforementioned region stems from the fact that destinies of both Russia and the Balkans are closely linked with each other. No doubt that this is of great importance for Turkish historiography as well. In this respect, this research aims to contribute to those researchers regarding those Russian sources which have largely been omitted in studies about the Balkans.

Keywords: Balkan, Bibliography, Russian Resources.

* Ege Üniversitesi, Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Türk Tarihi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, E-mektup: didem.catalkilic@hotmail.com.

Giriş

19. yüzyılda Rusya’da başlayan Balkan ülkeleri hakkındaki bilimsel çalışmalar büyük ölçüde Slavistiğin (Slav bilimi) gelişimiyle bağlantılıdır. V. V. Makuşev, P. A. Rovinskiy, G. S. Destunis, S. N. Palauzov gibi bazı bilim adamları Yunanistan, Romanya, Arnavutluk’un tarih ve kültürünü inceleyerek çalışmaları başlatmıştır.¹ 1903 yılının Nisan ayında İmparatorluk Rus Bilimler Akademisi’nin himayesinde Petersburg’da bir kongre düzenlenmiştir. 1904 yılında yapılması planlanan kongre bu tarihlerde yaşanan Rus-Japon Savaşı, Rusya ve Avrupa’da meydana gelen siyasî olaylar nedeniyle iptal olmuştur. I. Dünya Savaşı’ndan sonra yeni bağımsız Slav devletlerinin ortaya çıkışı ise Doğu Avrupa haritasını kökten değiştirmiştir. Avrupa ve dünya politikasında Slav devletlerinin rolü artmış ve böylece hem Slav ülkelerinde hem de Slav ülkelerinin sınırları dışında yeni Slavistik Araştırma Merkezlerinin ortaya çıkışı hızlanmıştır.²

1917 Ekim Devrimi’nden sonra Sovyet coğrafyasında Slav araştırmaları da tüm beşerî bilimler gibi “burjuva” olarak kabul edilmiş, başlangıçta şüpheyle karşılanmış ve takibe maruz kalmıştır. Üniversitelerde Slav Araştırmaları bölümlerinin tümü kapatılmış, yeni personel eğitimi durdurulmuştur. Ekim Devrimi’nden sonra birçok bilim adamı sürgün edilmiştir. Bu koşullarda Slav Araştırmaları Enstitüsü’nün Bilimler Akademisi’nde kuruluşu en az üç yıl (1931-1934) sürmüştür.³ 1939 yılının ilkbaharında ise Moskova Üniversitesi’nin Tarih Fakültesinde Güney ve Batı Slavları bölümlerinin kurulmasına karar verilmiş aynı zamanda Sovyet Bilimler Akademisi Tarih Enstitüsü’nde Slav Araştırmaları kürsüsü kurulmuştur. 1944 yılında Güney ve Batı Slavları bölümüne ek olarak Slav Filolojisi Bölümü açılmıştır. 1946 yılının sonunda Sovyet Bilimler Akademisi Slav Araştırmaları Enstitüsü kurma fikri hayata geçirilmiştir. Enstitü 1 Ocak 1947 yılından itibaren faaliyete geçmiştir. Bu dönemde N. S. Derjavin, A. M. Selişçev, N. K. Dmitriev, V. İ. Piçeta, B. M. Lyapunov gibi Sovyet bilim adamlarının çalışmaları bulunmaktadır. Bu enstitüde tarihçilerden başka edebiyatçılar ve dilbilimcilerde Balkanlar üzerine

¹ G. L. Arş., “Predislovie”, *Osnovnye Problemy Balkanistiki v SSSR, Balkanskie Issledovaniya*, Vıp. 5, Moskva 1979, s. 3.

² V. K. Volkov, “Rossiyskoy Slavyanovedenie: Vçera, Segodnya, Zavtra (K 50-Letiyyu İnstitutu Slavyanovedeniya i Balkanistiki RAN)”, *İnstitut Slavyanovedeniya i Balkanistiki*, Moskva 1996, s. 8.

³ Volkov, *a.g.m.*, s. 9.

**ÇARLIK RUSYA'SINDA BALKANLAR HAKKINDA YAYINLANAN ESERLERİN
BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ**

çalışma yapmışlardır. 1946 yılının sonunda Rus Bilimler Akademisi Slav Araştırmaları Enstitüsü'nün kurulması ise bir dönüm noktası olmuştur.⁴

1950'li yılların sonu 1960'lı yılların başında Slav Bilimleri kendi yapısını bulmuştur. 1939 yılında savaş nedeniyle toplanamayan III. Slav Kongresi 1955 yılında toplanmıştır. Yine bu dönemde Slav ülkelerinde ulusal komiteler oluşmaya başlanmıştır. 1958 yılından itibaren her 5 yılda bir Slav kongreleri düzenlenmeye başlanmıştır.⁵ 1968 yılına gelindiğinde Sovyet Bilimler Akademisi başkanlık divanının kararıyla Slav Araştırmaları Enstitüsü, Slav ve Balkan Araştırmalarına dönüştürülmüştür.⁶

1991'de Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra üniversitelerdeki bölümlerden Slav Araştırmaları ve Balkan Enstitülerine kadar tüm kurumlar kendilerini yeni bir durumun içinde bulmuşlardır.⁷

Türkiye'de sınırlı sayıda akademisyen tarafından çalışılan Balkan coğrafyası çeşitli kaynak dillerini bilmeyi gerektirmektedir. Bu coğrafyanın 19. yüzyıl boyunca Çarlık Rusyası ve Osmanlı İmparatorluğu'nun mücadele alanlarından biri olduğu düşünüldüğünde Rus kaynakları Balkanlarla ilgili yapılacak olan çalışmalarda hayati öneme sahiptir.

Bilimsel araştırmaların temelini teşkil eden bibliyografya bilim adamlarının çalışmak istedikleri konular hakkında bilgi sahibi olmalarına olanak sağlamaktadır. Bilindiği üzere bilimsel çalışmalara başlamadan önce yapılması gereken ilk iş ise bir bibliyografya çalışması hazırlamaktır.

Yaşadığımız çağda elektronik ortamda bilgiye ulaşmak eskiye nazaran çok daha kolay bir hal almıştır. Konuya Rus Arşivi açısından bakıldığında ise çalışmamızda da yer verdiğimiz birçok eser pdf veya djvu dosyası şeklinde elektronik ortamda mevcuttur. Bu çalışmada Rusça olarak yayımlanmış eserlerin transkripsiyonu yapılarak yer verilmiştir. Bölgenin çalışanları açısından hayati öneme sahip olduğunu düşündüğümüz bu eserlerin yapılacak olan çalışmalara katkı sağlaması en büyük dileğimizdir.

⁴ Volkov, *a.g.m.*, s. 11, 12, 13.

⁵ Volkov, *a.g.m.*, s. 14.

⁶ Arş, *a.g.m.*, s. 3.

⁷ Volkov, *a.g.m.*, s. 24.

Bibliyografya

Aksakov, İ. S., *Slavyanskiy vopros (1860-1886)*, Moskova 1886.

Aleksandrov, A. E., *Po povodu perehoda v katoliçestvo knyajnu Eleni Çernogorskoy*, Kazan 1896.

Aleksandrov A., *Materialı po istorii Çernogorya*, Uçeniya Zapiski İmperatorskago Kazanskago Universiteta, Kazan 1897.

Antonin, A., *İz Rumelii*, Peterburg 1866.

Antonin, A., *Poezdka v Rumeliyu*, Peterburg 1879.

Appelrot, V., *Velikie greçeskie vayateli*, Moskova 1893.

Aprilov, V., *Bolgarskie gramoti, sobranie, perevedennie na russkiy yazık i obyasnennie*, Odessa 1845.

Aprilov, V., *Bolgarskie knijniki, ili Kakomu slavyanskomu plemeni sobstvenno prinadlejit Kirillovskaya azbuka?*, Odessa 1841.

Arsenev, K., *İstoriya Drevney Gretsii*, Cilt 1, Peterburg 1825.

Bartelemi, J., *Puteşetvie mladşego Anaharsisa po Gretsii v pervoy polovine çetvertovo veka do Rojdestva Hristova*, Cilt 6, Moskova 1818.

Bazili, K., *Arhipelag i Gretsija v 1830 i 1831 godax*, Cilt 2, Peterburg 1834.

Belox Y., *İstoriya Gretsii*, Cilt 2, Moskova 1899.

Bellyarminov, İ., *Rukovodstvo k drevney istorii*, Peterburg 1896.

Benderev, A. F., *Serbsko-bolgarskaya vojna 1885 goda*, Peterburg 1892.

Benderev, A. F., *Voennaya geografiya i statistika Makedonii i sosednih s ney oblastey Balkanskago poluostrova*, Peterburg 1890.

Berezin, L. V., *Horvatiya, Slavoniya, Dalmatsiya i Voennaya Granitsa. Horvatiya i Slavoniya, Dalmatsiya. Voennaya granitsa. Obşaya etnografiya*

ÇARLIK RUSYA'SINDA BALKANLAR HAKKINDA YAYINLANAN ESERLERİN
BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

vsex četreh yugo-slavyanskih provintsiy Avstro-Vengrii, Cilt I-II, Peterburg 1879.

Bessonov, P., *Bolgarskie pesni iz sbornikov Yu. Í. Venelina, N. D. Katranova i drugih bolgar*, Moskova 1855.

Bessonov, P. A., *Katoliçeskiy snyaşçennik serb (horvat) Yuriy Krijaniç, Neblyuşskiy, Yavkanitsa, revnitel vossoedineniya tserkvey i vsego slavyanstva v XVII veke*, Moskova 1870.

Bıçkov, A. F., Gerbel N. F., Dostoevskiy F. M., *Bratskaya pomoşç postradavşim semeystvam Bosnii i Gertsegovini*, Peterburg 1876.

Birnatskiy, K., *Oçerki i kartini iz istorii Vostoka i Gretsii*, Moskova 1867.

Boduen-de-Kurtene, Í. A., *Nekotorie otdeli "Sravnitelnoy grammatiki" slavyanskih yazıkov. Otrivki iz lektsiy*, Varşova 1881.

Bodyanskiy, O. M., *Greçeskie knigohranilişça Vostoka i ih rukopisi, osmotrennie odnim angliyskim puteşestvennikom v 1858 godu*, Moskova 1871.

Bodyanskiy, O. M., *O vremeni proishojdeniya slavyanskih pismen*, Moskova 1855.

Boretskiy, B. N., *Ístoriya Rumunii*, Peterburg 1909.

Botkin, S. P., *Pisma iz Bolgarii, 1877*, Peterburg 1898.

Brandit, R. F., *Naçertanie slavyanskoy aktsentologii*, Peterburg 1880.

Brandit, R. F., *Kratkaya fonetika i morfologiya bolgarskogo yazıka*, Moskova 1901.

Brandit, R. F., *Kratkaya sravnitel'naya grammatika slavyanskih yazıkov (Fonetika i morfologiya)*, Moskova 1915.

Budiloviç, A. S., *Znaçenie Makedonii v sudbah greko-slavyanskogo mira*, Peterburg 1903.

DİDEM ÇATALKILIÇ

Buzeskul ,V. P., *Vvedenie v istoriyu Gretsii*, Harkov 1904.

Buzeskul ,V. P., *Drevneyşaya tsivilizatsiya v Evrope. Egeyskaya ili Krito-Mikenskaya kultura*, Harkov 1918.

Çertkov A. D., *O Çisle russkogo voyska, zavoevavşego Bolgariyu, i srajevşegosya s grekami vo Frakii i Makedonii, v 967-971*, Odessa 1842.

Çertkov A. D., *Opisanie voyni velikogo knyazya Svyatoslava İgoreviça protiv bolgar i grekov v 967-971 godı*, Moskova 1843.

Danilevskiy, N. Y., *Rossiya i Evropa: Vzgrad na kulturniya i politiçeskiya otnoşeniya Slavyanskago mira k Germano-Romanskomu*, Peterburg 1871.

Davidov, V., *Putevie zapiski, vedennie vo vremya prebivaniya na İoniçeskih ostrovah, v Gretsii, Maloy Azii i Turtsii v 1835 godu*, Cilt I-II, Peterburg 1839-1840.

Delakrua, İ. İ., *Gretsiya, ili Galereya dostopamyatnih vidov i razvalin etoy klassiçesкой zemli, izdannaya İvanom De la Kroa: s 30 estampami, gravirovannimi na stali*, Moskova 1837.

Dobrov, L., *Yujnoe slavyanstvo, Turtsiya i soperniçestvo evropeyskih pravitelstv na Balkanskom poluostrove*, Peterburg 1879.

Durnovo, N. N., *Gosudarstva i narodi Balkanskogo poluostrova, ih proşedşee, nastoyaşçee i buduşçee i Bolgarskaya krivda*, Moskova 1890.

Durnovo, N. N., *Bolgarskaya propaganda v Makedonii i makedonskiy vopros*, Moskova 1899.

Dyuvernua, A. L., *Slovar bolgarskogo yazıka po pamyatnikam narodnoy slovesnosti i proizvedeniyam noveyşey peçati*, Cilt I-II A-N, Moskova 1889.

Elize, Reklyu J. J., *Zemlya i lyudi. Vseobşçaya geografiya. Kniga pervaya*, Cilt I-II, Peterburg 1898.

Filippov, N. N., *Oçerk tıyaçeletney borbi baltiysko-polabskogo slavyanstva s nemtsami do vozrojdeniya serbo-lujitskogo plemeni*, Peterburg 1897.

ÇARLIK RUSYA'SINDA BALKANLAR HAKKINDA YAYINLANAN ESERLERİN
BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

Florinskiy, T. D., *Pamyatniki zakonodatelnoy deyatelnost Dušana, tsar serbov i grekov*, Kiev 1888.

Frilley, G.-Vlahoviç İ., *Sovremennaya Çernogoriya. S risunkami i kartoyu Çernogorii, Gertsegovini i Bosnii*, Peterburg 1876.

Gilferding, A. F., *Pisma ob istorii serbov i bolgar*, Moskova 1855.

Gilferding, A. F., *Sobranie soçineniy: İstoriya serbov i bolgar, Bosniya, Gertsegovina i Staraya Serbiya Sobranie soçineniy*, Cilt I-III, Peterburg 1873.

Gilyarov, A. N., *Greçeskie sofisti, ih mirovozzrenie i deyatelnost v svyazi s obşçey političeskoj i kulturnoj istoriej Gretsii*, Moskova 1891.

Glinka, S. N., *Kartina istoričeskaya i političeskaya novoy Gretsii*, Moskova 1829.

Goloçek, İ., *Bosniya i Gertsegovina za vremya okkupatsii*, Moskova 1902.

Golubinskiy, E. E., *Kratkiy oçerk istorii pravoslavnih tserkvey Bolgarskoj, Serbskoj i Ruminskoy ili Moldavo-Valaşckoy*, Moskova 1871.

Grant, A. C., *Gretsiya v vek Perikla*, Moskova 1905.

Grigoroviç, B. V., *Stranstvovaniya po svyatim mestam Vostoka c 1723 po 1747 g.*, Cilt I-II-III-IV, Peterburg 1885-1886-1887-1887.

Grigoroviç, V. İ., *O Serbii v ee otnoşeniyah k solednim derjavam, preimuşçestvenno v XVI i XV stoletiyah*, Kazan 1859.

Grigoroviç, V. İ., *Slavyanskie nareçiya*, Varşova 1884.

Grot, K. Y., *İzvestiya Konstantina Baryanorodnogo o serbah i horvatah i ih rasselenii na Balkanskom poluostrove*, Peterburg 1880.

Grunskiy, N. K., *Prajskie glagoliçeskie otrivki i iz istorii horvatskoj glagolitst*, Peterburg 1905.

Gureviç, Y. G., *İstoriya Gretsii i Rima*, Peterburg 1894.

DİDEM ÇATALKILIÇ

Haruzin, A. N., *Bosniya i Gertsegovina. Oçerki okkupatsionnoy provintsii Avstro-Vengrii*, Peterburg 1901.

Haruzin, A. N., *Slavyanskoe jileşçe v Severo-Zapandom krae. İz materialov po istorii razvitiya slavyanskih jilişç*, Vilnius 1907.

Hvostov, A. N., *Russkie i serbi v voynu 1876 goda za nezavisimost hristian*, Peterburg 1877.

İreçek, K., *İstoriya bolgar*, Odessa 1878.

Jebb, R. K., *İstoriya greçeskoy literaturi*, Moskova 1896.

Kagarov, E., *Kult fetişey, rasteniy i jivotnih v drevney Gretsii*, Peterburg 1913.

Kanits, F., *Dunayskaya Bolgariya i Balkanskiy poluostrov*, Peterburg 1876.

Karauze, V. M., *Puteşestvie ego imperatorskogo visoçestva gosudarya naslednika tsesareviça i velikogo knyazya Nikolaya Aleksandroviça, 1891-1892. Gretsija, Egipet, İndiya, Kitay, Yaponiya, Sibir*, 1894.

Karpov, S., *Bolgariya i posledniya balkanskiya voynu*, Yaroslav 1914.

Koçubinskiy, A. A., *Mı i oni (1711-1878). Oçerki istorii i politiki slavyan*, Odessa 1878.

Kondakov, N. P., *Greçeskie terrakotovie statuetki*, Odessa 1879.

Kondakov, N. P., *Miniatyuri greçeskoy rukopisi Psaltiri IX veka iz sobraniya A. İ. Huldova*, Moskova 1878.

Koşutiç, R., *Serbskiy narod i anneksiya Bosnii i Gertsegovini*, Peterburg 1908.

Kovalevskiy, E. P., *Sobranie soçineniy, Çernogoriya i slavyanskie zemli*, Cilt IV, Peterburg 1872.

Kurts, E., *Dva greçeskih teksta o Sv. Feofanii, supruge imperatora Lva VI*, Moskova 1898.

ÇARLIK RUSYA'SINDA BALKANLAR HAKKINDA YAYINLANAN ESERLERİN
BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

Lamanskiy, V. İ., *O nekotorih slavyanskikh rukopisyah v Belgrade, Zagrade i Vene, s filologičeskimi i istoričeskimi primeçaniyami*, Peterburg 1864.

Lamanskiy, V. İ., *Ob istoričeskom izučenii greko-slavyanskogo mira v Evrope*, Peterburg 1871.

Lamanskiy, V. İ., *Sırku P. K istorii ispravleniya knig v Bolgarii v XIV veke*, Cilt I, Sayı I, Peterburg 1896.

Lante, E. F., *Antenorovo puteşestvie v Gretsiyu i Aziyu s priobşçeniem svedeniy o Egipte*, Peterburg 1803.

Latışev, V. V., *Oçerk greçeskikh drevnostey*, Cilt I-II, Peterburg 1888-1889.

Latışev, V. V., *Sbornik greçeskikh nadpisey hristianskih vremen iz Yujnoy Rossii*, Peterburg 1896.

Leer, G. A., *Entsiklopediya voennih i morskikh nauk: Cilt VI. Piave-Russko-turetskaya vojna 1806-12 gg. 1892-1893*, Peterburg.

Leonid, Arhimandrit (Kavelin L. A.), *İstoričeskoe opisanie Serbskoy tsarskoy lavrı Hilandarya i ee otnoşeniya k tsartvu serbskomu i russkomu*, Moskova 1868.

Leonid, Arhimandrit (Kavelin L. A.), *Jitie prepodobnogo Vlasiya Mniha, pamyatnik slovyano-bolgarskoy pismennosti IX veka iz rukopisnoy Çeti-Minei XV (bivşey Troitskoy)*, Peterburg 1887.

Leontev, P., *O poklonenii Zevus v Drevney Gretsii*, Moskova 1850.

Leontoviç, F. İ., *Drevnee horvato-dalmatskoe zakonodatelstvo*, Odessa 1868.

Leontev, K., *Vostok, Rossiya i Slavyanstvo*, Cilt I-II, Moskova 1886.

Lihtenberg, R., *Doistoričeskaya Gretsiya*, Peterburg 1914.

Liprandi, İ. P., *Vostoçnyy vopros i Bolgariya*, Moskova 1868.

DİDEM ÇATALKILIÇ

Longinov, A. V., *Mirnie dogovori russkih s grekami, zaklyuçennie v X veke. İstoriko-yuridiçeskoe issledovanie*, Odessa 1904.

Lovyagin, E., *İzbrannie mesta iz greçeskih pisanij svyatih ottsev tserkov do IX Veka*, Bölüm I, Peterburg 1884-1885.

Luka, V., *Pervoe gertsegovinskoe vosstanie*, Moskova 1875.

Lukyanoviç, N., *Opisanie turetskoy voyni 1828 i 1829 godov*, Bölüm I-II-III-IV, Peterburg 1844-1844-1847-1847.

Lyugebil, K., *İssledovaniya po istorii greçeskogo iskusstva*, Peterburg 1871.

Mabli, G., *Rassujdeniya o greçeskoy istorii, ili o priçinah blagodenstviya i nesçastiya grekov*, Peterburg 1773.

Makuşev, V. V., *Bolgariya v kontse XII i v pervoy polovine XIII veka*, Varşova 1872.

Makuşev, V. V., *Bolgariya pod turetskim vladıçestvom, preimuşçestvenno v XV i XVI vekah*, Peterburg 1872.

Makuşev, V. V., *İstoriçeskie raziskaniya o slavyanah v Albanii v Srednie veka*, Varşova 1871.

Makuşev, V. V., *Materiali dlya istorii diplomatiçeskih snoşeniy Rossii s Raguzskoy respublikoy*, Moskova 1865.

Makuşev, V. V., *Drevne-greçeskie frontonnie kompoztsii. İsledovanie v oblasti dekorativnoy s kulturi*, Peterburg 1904.

Markov, E., *Puteşestvie po Gretsii*, Peterburg 1903.

Markov, E., *Puteşestvie po Serbii i Çernogorii*, Peterburg 1903.

Melnitskiy, V., *İstoriya vmeşatelstva Rossii, Anglii i Frantsii v voynu za nezavisimost Gretsii*, Peterburg 1863.

Miloradoviç, G. A., *Pravoslavniy monastir Jitomisliç v Gertsegovine, Çernigov* 1890.

ÇARLIK RUSYA'SINDA BALKANLAR HAKKINDA YAYINLANAN ESERLERİN
BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

Milyukov, P. N., *Razlojenie slavyanofilstva Danilevskiy, Leontev, V. Solovev*, Moskova 1893.

Molčanov, A. N., *Mejdu mirom i Kongressom*, Peterburg 1878.

Neklyudov, V. S., *Slavyanskiy vopros*, Moskova 1876.

Nemiroviç-Dançenko, V. İ., *Posle voyni. Oçerki i vpeçatleniya russkogo korrespondenta v osvobojdennoy Bolgarii*, Peterburg 1880.

Nikitskiy, A. V. Jebelev S., *İstoriya Afin 229-31 godı do R. Hr.*, Peterburg 1898.

Nikolskiy, N. K., *Reç tonkosloviya greçeskogo*, Peterburg 1896.

Negoş, P. N., *Balkanskaya tsaritsa. Drama*, Peterburg 1894.

Obolenskiy, M., *O greçeskom kodekse Georgiya Amartola, hranyaşçemsya v Moskovskoy Sinodalnoy Biblioteke, i o serbskom i bolgarskom perevodah ego hroniki*, Moskova 1847.

Opisaniye russko-turetskoy voynı 1877-78 gg. na Balkanskom poluostrove:
Cilt I 1901, Cilt II 1901, Cilt III-Bölüm 1 1904, Cilt III-Bölüm II 1905, Cilt IV-Bölüm I 1906, Cilt V-Bölüm 1903.

Ovsyanıy, N., *Bolgariya i bolgarı*, Peterburg 1900.

Ovsyanıy, N., *Serbiya i serbi*, Peterburg 1898.

Ovsyanıy, N., *Sbornik materialov po grajdanskomu upravleniyu i okkupatsii v bolgarii v 1877-78-79 gg.*, Sayı I-II-III-IV, Moskova 1903-1903-1904-1905.

Ovsyanıy, N., *Russkoe upravlenie v bolgarii v 1877-78-79 gg.*, Cilt I-II-III, Moskova 1906-1906-1907.

Palauzov, S. N., *İstoriçeskiy oçerk Serbskogo gosudarstva do kontsa XV stoletiya*, Moskova 1845.

Palauzov, S. N., *Vek bolgarskogo tsar Simeona*, Peterburg 1852.

DİDEM ÇATALKILIÇ

Paleolog, G. N., Sivinis M., *İstoriçeskiy oçerk narodnoy voyni za nezavisimost Gretsii i vosstanovleniya korolevstva pri vmeşatelstve velikih derjav Rossii, Anglii i Frantsii*, Peterburg 1867.

Paleolog, G. N., Sivinis M., *İstoriya vmeşatelstva Rossi, Anglii i Frantsii v voyni za nezavisimost Gretsii*, Peterburg 1863.

Parland, A. A., *Hrami drevney Gretsii (Leksii po arhitekture, çitannie v İmperatorskoy Akademii Hudojestv)*, Peterburg 1890.

Pavlov, A.S., *Otrivki greçeskogo teksta kanoniçeskih otvetov russkogo mitropolita İoanna II*, Peterburg 1873.

Pavlovskiy, A. A., *Skulptura v Attike do greko-persidskih voyn*, Peterburg 1896.

Pavloviç, N. V., *Şest mesyatsev na Şipke*, Moskova 1884.

Pavlutskiy, G. G., *O janrovih syujetah v greçeskom iskusstve do epohi ellinizma (s risunkami)*, Kiev 1896-1897.

Petkoviç K. D., *Çernogoriya i çernogortsi*, Peterburg 1877.

Petrov, N. İ., *Naçalo greko-bolgarskoy raspri i vozrojdeniya bolgarskoy narodnosti*, Kiev 1886.

Pirogov, N. İ., *Voенno-vraçebnoe delo i çastnaya pomoşç na teatre voyni v Bolgarii i v tilu deystvuyuşçey armii v 1877-1878*, Bölüm I-II, Peterburg 1879-1879.

Pogodin, A. L., *K voprosu o varvarskih imenah na yujno-russkih greçeskih nadpisah*, Peterburg 1901.

Pokrovskiy, N. V., *Stennie rospisi v drevnih hramah greçeskih i russkih*, Peterburg 1890.

Popov, A. N., *Puteşestvie v Çernogoriyu*, Peterburg 1847.

Popov, N. A., *İz istorii Slavyanskago Blagotvoritelnago Komiteta v Moskvе pervoe pyatiletie (1858-1862)*, Moskova 1871.

ÇARLIK RUSYA'SINDA BALKANLAR HAKKINDA YAYINLANAN ESERLERİN
BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

Popov, N. A., *İstoriya Slavyanskogo Blagotvoritelnago Komiteta v Moskve vtoroe pyatiletie (1863- 1867)*, Moskova 1872.

Popov, N. A., *Nineşnee sostoyanie pravoslavnoy tserkvi v Serbii*, Moskova 1874.

Popov, N. A., *Oçerki religioznoy i natsionalnoy blagotvoritelnosti na Vostoke i sredi slavyan*, Cilt I, Peterburg 1871.

Popov, N. A., *Pravoslavie v Bosnii i ego borba s katoliçeskoj propagandoy i protestantsimi missionerami*, Moskova 1873.

Popov, N. A., *Russkoe naselenie po vostoçnomu sklonu Karpat*, Moskova 1867.

Popov, N. A., *Rossiya i Serbiya*, Cilt I-II, Moskova 1869-1869.

Popov, N. A., *Serbiya posle Parijskogo mira*, Cilt I, Moskova 1871.

Popoviç, G., *Pravo i sud v Çernogorii*, Peterburg 1881.

Poprujenko, M. G., *“Knigi tsarstv” v sobranii rukopisey biblioteki imperatorskogo Novorossiyskogo universiteta (iz istorii literaturnoy deyatelnosti v Serbii XV veka)*, Odessa 1894.

Radişçev, A. N., *Razmişleniya o greçeskoj istorii*, Peterburg 1773.

Raiç, İ., *İstoriya raznih slavyanskih narodov naipaçe je bolgar, horvatov i serbov*, Bölüm I-II-III-IV, Moskova 1794-1823-1794-1823.

Rot, K., *İstoriya hristianskih narodov balkanskogo poluostrova*, Peterburg 1908.

Rovinskiy, P. A., *Çernogoriya v ee proşlom i nastoyaşçem*, Cilt I-Geografiya-İstoriya 1888, Cilt II-Bölüm I Etnografiya 1899, Bölüm II Etnografiya 1901, Cilt II-Bölüm III Etnografiya 1905, Cilt II-Bölüm IV Arheologiya 1909, Cilt III Gosudarstvennaya jizn 1915, Peterburg.

Rovinskiy, P. A., *Petr II Rade Petroviç Negoş, vladıka çernogorskiy*, Peterburg 1889.

DİDEM ÇATALKILIÇ

Sbornik materialov po rusko-turetskoy voyne 1877-1878 gg. na Balkanskom Poluostrove. 97 Sayı. Sbornik otdeleniya russkogo yazıka i slovesnosti:

Cilt 86, No 2. Rovinskiy, P., *Çernogoriya v ee proshlom i nastoyashchem*, Cilt II - Bölüm IV Arheologiya, Peterburg 1909.

Cilt 91, No 3. Rovinskiy P., *Çernogoriya v ee proshlom i nastoyashchem*, Cilt III, Gosudarstvennaya jizn, Peterburg 1915.

Savelev, Rostilaviç N. V., *Slavyanskiy sbornik*, Peterburg 1845.

Sırku, P. A., *K istorii ispravleniya knig v Bolgarii v XIV V*, Cilt I Sayı I 1889.

Sırku, P. A., *Liturgiçeskie trudi patriarha Evfimiya Turnovskogo*, Cilt I-Sayı II, Peterburg 1890.

Skalkovskiy, A. A., *Bolgarskie kolonii v Bessarabii i Novorossiyskom krae*, Odessa 1848.

Skalkovskiy, K., *Vneşnyaya politika Rossii i polojenie inostrannih derjav*, Peterburg 1901.

Smirnov, İ., *Oçerk istorii Horvatskogo gosudarstva do podçineniya ego Ugorskoy korone*, Kazan 1879.

Sokolov, M., *İz drevney istorii Bolgar*, Peterburg 1879.

Sreznevskiy, İ. İ., *Putevie pisma iz slavyanskih zemel. 1839-1842*, Peterburg 1895.

Sreznevskiy, İ., *Oçerk knigopeçataniya v Bolgarii*, Peterburg 1846.

Sreznevskiy, İ., *Rojenitsı u slavyan i drugih yazıçeskih naradov*, Moskova 1855.

Sreznevskiy, İ., *Skazaniya ob antihriste v slavyanskih perevodah s zameçaniyami o slavyanskih perevodah tvoreniy Sv. İppolita*, Peterburg 1874.

ÇARLIK RUSYA'SINDA BALKANLAR HAKKINDA YAYINLANAN ESERLERİN
BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

Straşkeviç, K. F., *Kratkiy oçerk greçeskih drevnostey*, Kiev 1874.

Stepanoviç, H. A., *K serbam*, Moskova 1886.

Suvorov, V., *Oçerki istorii russko-turetskoy voyni i perehod çerez Balkanı*, Moskova 1877.

Şahovskoy, L. V., *S teatra voyni 1877-78. Dva pohoda za Balkanı*, Moskova 1878.

Şkorpil, G., *Doistoričeskie pamyatniki Bolgarii*, Odessa 1896.

Ştiglitsa, A. N., *Rossiya i slavyanstvo*, Peterburg 1907.

Tatişçev, S. S., *Diplomatıçeskie besedi o vneşney politike Rossii. God perviy. 1889*, Peterburg 1890.

Telyakov, V. G., *Pisma iz Bolgarii (Pisani vo vremya kampanii 1829 g.)*, Moskova 1833.

Terehov, A., *İstoriçeskiy oçerk dvijeniye Rossii na Balkanskiy Poluoostrov*, Peterburg 1888.

Tihov, A., *Oçerki po greçeskoy literature*, sayı I-III, Kiev 1895-1902.

Tihov, N. Z., *Bolgarskiy dom i odnosyaşçiesya k nemu postroyki po dannim yazıka i narodnih pesen*, Kazan 1891.

Trubetskoy, S. N., *Metafizika v drevney Gretsii*, Moskova 1890.

Tsviiç, İ., *Makedonskie slavyane*, Peterburg 1906.

Tyumenev, A., *Vvedenie v ekonomiçeskuyu istoriyu Drevney Gretsii*, Moskova 1900.

Vasilevskiy, V. G., *Politiçeskaya reforma i sotsialnoe dvijenie v Drevney Gretsii v period ee upadka*, Peterburg 1869.

Vasilevskiy, V. G., Uspenskiy F., *Obrazovanie vtorogo Bolgarskogo tsartva*, Odessa 1879.

DİDEM ÇATALKILIÇ

- Vatslika, İ. Y., *Çernogorskie tsarstvuyuşçie dinastii*, Peterburg 1889.
- Vegner, Y. V. E., *Ellada. Kartini Drevney Gretsii, eyo religiya, moguşçestvo i prosveşçenie*, Cilt I-II, Peterburg 1868-1868.
- Venelin, Y. İ., *Drevnie i nuneşnie Bolgare v politiçeskom, narodopisnom, istoriçeskom i religioznom ih otnoşenii k rossiyanam*, Moskova 1856.
- Venelin, Y. İ., *Kritiçeskie issledovaniya ob istorii Bolgar. S prihoda Bolgar na Frakiyski poluostrov do 968 goda, ili pokoreniya Bolgarii Velikim Knyazem Russkim Svyatoslavom*, Moskova 1849.
- Venelin, Y. İ., *O zarodişe novoy Bolgarskoy literaturi*, Moskova 1838.
- Venelin, Y. İ., *Vlaho-Bolgarskie ili dako-slavyanskije gramoti, sobrannie i obyasnennije na ijdivenii İmperatorskoy Rossiyskoy akademii Yuriem Venelinim*, Peterburg 1840.
- Voevodskiy, L. F., *Kannibalizm v greçeskih mifah. Opıt po istorii razvitiya nravstvennosti*, Peterburg 1874.
- Yagiç, V., *İstoriya serbsko-horvatskoy literaturi. Perevod s serbsko-horvatskogo*, Kazan 1871.
- Obiçay i pesni turetskih serbov v Prizrene, İpeke, Morave i Dabre*, Peterburg 1886.
- Yastrebov, İ. S., *Stara Serbiya i Albaniya*, Belgrad 1904.
- Yurkeviç, M. V., *Dvadsatipyatiletnie itogo knyajestva Bolgarii*, cilt I-II, Sofya 1904-1905.

KAYNAKÇA

- ARŞ, G. L., "Predislovie", *Osnovnie Problemi Balkanistiki v SSSR, Balkanskije İssledovaniya*, Vıp. 5, Moskova 1979.
- VOLKOV, V. K., "Rossiyskoy Slavyanovedenie: Vçera, Segodnya, Zavtra (K 50-Letiyu İnstıtuta Slavyanovedeniya i Balkanistiki RAN)", *İnstıtut Slavyanovedeniya i Balkanistiki*, Moskova 1996.